

Отже, без управлінської культури керівника закладу загальної середньої освіти не може бути демократизації, і відповідно не може бути цілеспрямованої роботи по створенню правової демократичної держави.

Список використаних джерел

1. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу: навч. посіб. / Л.В. Пшенична. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 520 с.
2. Єльнікова Г. В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: (моногр.) / Галина Василівна Єльнікова. – К. : ДАККО, 1999. – 303 с.
3. Колесников Г. Стратегическое управление и организационная культура // Персонал.-2000.-№3.-С.40-46

ЛИТВИНЕНКО Г.М.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна,

ХОМА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ МОВ У КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ РЕФОРМ

Освіта України проходить реформування відповідно до європейських стандартів. У Законі України «Про освіту» зазначено: «Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності» [3]. Серед компетентностей сформульовано: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами (Розділ 2, ст.12).

Метою нашого дослідження стало з'ясування навчання української та англійської мов на основі міжпредметних зв'язків. Слід зазначити, що розуміння цього процесу відбувається за принципом наступності: початкова школа – основна школа.

Нами вивчався зміст поняття «міжпредметні зв'язки». У педагогічному словнику С. Гончаренка означений термін формулюється, як «взаємне узгодження навчальних програм, зумовлене системою наук і дидактичною метою. М. з. відображають комплексний підхід до виховання й навчання, який дає можливість виділити як головні елементи змісту освіти, так і взаємозв'язки між навчальними предметами. На будь-якому етапі навчання М. з. виконують виховну, розвиваючу й детермінуючу функції завдяки інтеграції знань, що підвищує продуктивність перебігу психічних процесів» [1, с.210]. М. Фіцула подає наступне визначення: «Міжпредметні зв'язки – узгодженість між навчальними предметами, що дає змогу розглядати факти і явища реальної дійсності з різних точок зору, з позицій різних навчальних предметів. Сукупність знань з різних навчальних предметів розкриває зв'язки, що виявляються в дійсності. Нерідко одні й ті самі факти, явища різні

науки вивчають з різних точок зору, в різних аспектах. Пізнання цих зв'язків важливе для формування наукового світогляду школярів» [5, с.104].

Концепцією Нової української школи передбачено інтегрований та діяльнісний підходи до навчання учнів. Значну увагу сконцентровано на інноваційних аспектах освітнього процесу та навчанні української мови. Поза увагою не залишено володіння іноземною мовою. Вкрай важливо знайти алгоритм засвоєння мов на основі компетентнісного підходу.

Вбачаємо першим важливим кроком у встановленні міжпредметних зв'язків засвоєння лексики та вимови слів українською та англійською мовами на основі інноваційних методів та прийомів. Серед них виокремлюємо прийоми:

1) асоціації. Його сутність полягає у засвоєнні мов на основі аналогії звучання та значення. Наприклад: мама – mother, клас – classroom, телефон – phone, ніс – nose.

2) порівняння. Порівнюється значення слова з метою з'ясування граматичної форми (приклад, однина-множина). Наприклад: школа – школи, school – schools; сестра – сестри, sister – sisters; книжка – книжки, book – books.

3) гра. Застосовується для мотивації учнів до вивчення мов. У початковій школі поширеною є робота з леґо-конструкторами, що сприяє розвиткові зв'язного мовлення, іншомовній комунікації.

Дотримуємося тієї думки, що саме в грі формується лексична компетентність здобувачів освіти. Низка таких інновацій розкрита у методичному посібнику О. Саприкіної та А. Гуріної. Окреслимо види ігрових вправ, їх застосування, що запропоновані авторами.

Ігри-вправи. До них належать кросворди, ребуси, вікторини тощо. Застосування цього методу сприяє активізації певних психічних процесів, закріпленню знань, перевірці їх якості, набуттю навичок. Ігри-вправи можуть бути елементами самостійної роботи учня, гурткових занять, тощо.

Ігрова дискусія передбачає колективне обговорення спірного питання, обмін думками, ідеями між кількома учасниками.

Ігрова ситуація. Основою цього методу є проблемна ситуація. Зорієнтована ігрова ситуація на встановлення зв'язку теорії і практики з теми, що вивчається: вміння аналізувати, робити висновки, приймати рішення у нестандартних ситуаціях. Ігрова ситуація сприяє посиленню емоційно-психологічного стану, збуджує внутрішні стимули до навчальної роботи, знімає напругу, втому.

Рольова гра (різновид ділової гри) дає змогу відтворити будь-яку ситуацію в «ролях». Рольова гра спонукає учнів до психологічної переорієнтації. Вони усвідомлюють себе вже не просто як учні, які відтворюють перед аудиторією зміст вивченого матеріалу, а як осіб, які мають певні права та обов'язки і несуть відповідальність за прийняте рішення [4].

Для засвоєння англійської мови нами пропонується введення ігор:

«Світлофор». Учитель вимовляє слово англійською та українською мовами. Якщо переклад правильний, то учні піднімають фішку зеленого кольору, якщо ні – червоного.

«Настільний теніс». Учень кидає тенісний м'ячик іншому, називаючи слово англійською мовою у відповідь українською. Якщо переклад неправильний, то м'ячик передається наступній парі.

«Банк». Учень обмінює картку зі словами українською мовою на картку з аналогічними словами англійською.

Окремі дослідники (Дудик Н, Зевченко Т.) вважають за доцільне використання дитячих пісень. «Ефективні цікаві прийоми роботи з піснею можуть також зробити процес вивчення іноземної мови привабливим для учнів, адже за допомогою пісень можна навчати говоріння, аудіювання, читання і письма... Учитель може організувати на їх основі усну та писемну комунікацію. При цьому у роботу з піснею слід привносити елементи гумору, залучати учнів до творчої активності, використовувати їх бажання спілкуватися і рухатися. Підбираючи пісні, перевагу слід віддавати тим, зміст яких відповідає інтересам учнів та які містять простий і доступний вокабуляр» [2, с.64].

Міжпредметні зв'язки впливають на всебічний розвиток особистості, формують комунікативну компетентність, що забезпечує ефективне спілкування як рідною, так й іноземною мовами.

Таким чином, нами окреслені окремі аспекти застосування міжпредметних зв'язків у процесі навчання української та англійської мов.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. / С.У. Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 421с.
2. Дудик Н., Зевченко Т. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів початкової загальноосвітньої школи / Н. Дудик, Т. Зевченко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. Випуск 57, 2017. – С.60-66.
3. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
4. Саприкіна О. Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах Нової української школи. Інтелектуальна гра «Брейн-ринг» (методичний посібник)/ О. Саприкіна, А. Гуріна. – Рівне, 2018. – 33с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. / М. М. Фіцула – К., 2002. – 528 с.

ЛБА О.М.,
КУПИНА Б.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

СУЧАСНІ НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ ЗАСОБАМИ СТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ

Стрімке проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в життя людини та її перенавантаження інформаційними потоками вимагають від сучасної освіти пошуку нових навчальних технологій, зміни способів навчання, способів подання навчальної інформації і, які були б ефективними в умовах сьогодення. Інформаційна насиченість сучасного світу вимагає спеціальної підготовки та певної

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>